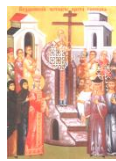

Farský list

10
2012

13.05.2012 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ročník VII.

Úvodník

Vstúpili sme do nového mesiaca, ktorý so sebou prináša veľmi špecifickú atmosféru mariánskej úcty a zbožnosti. Panna Mária, naša nebeská matka, nás chce opäť viesť svojou materinskou rukou, aby sme lepšie pochopili zmysel nášho života a kresťanského zasvätenia. Je stále s nami a veľmi sa teší, ak ju s láskou prijímame do svojho života a s dôverou sa k nej utiekame vo svojich každodenných potrebách. Vždy je pripravená prijať nás a objasť svojou láskou. Žiadna z našich prosieb neostáva bez odozvy. Prosí a modlí sa spolu s nami, aby sme s pomocou Božej milosti napredovali na ceste kresťanskej dokonalosti. Tento prekrásny čas je pre každého z nás výzvou, a možno aj skúškou, aby sme opäť prehĺbili náš vzťah a našu úctu k Panne Márii, aby sme s dôverou dokázali

prosiť o jej pomoc a ochranu. Tak, ako žiadne dieťa nemôže pohľadovo povedať svojej matke: „nepotrebujem tvoju pomoc a ani tvoju lásku...“, podobne ani my, Božie deti, nemôžeme takto povedať Márii, ktorá je našou matkou. Veľmi potrebujeme jej materinskú nadprirodzenú lásku a ochranu. Aj keď veľmi dobre vieme, že naša spása je iba v Bohu skrze Ježiša Krista v diele Ducha Svätého, jednak, pri pohľade na našu spásu, nemôžeme prehliadnuť našu matku Máriu, ktorej materstvo je nádherne a zároveň tajuplne vkomponované do tajomstva vykúpenia sveta. Mária má v diele vykúpenia svoje špecifické miesto. Boh si ju vyvolil, aby sa stala matkou Božieho Syna a zároveň v ňom sa stala matkou každého Božieho dieťaťa. Ona, ako dobrá matka nás neustále doprevádza na ceste ku Kristovi. Záleží len na nás, či túto lásku vnímame alebo nie, či o jej pomoc stojíme, alebo sme ľahostajní. Mária nás spasit' nemôže, ale je natoľko silná a svätá, že nás k prameňu spásy – ku Kristovi, vždy privedie. V tomto období nie je dôležité koľko mariánskych litánií, molebenov, aktatistov alebo ružencov sa vymodlíme, ale skôr je dôležitejšie to, s akou láskou, vierou a úprimnosťou tieto modlitby vykonávame. Čím väčšia je naša láska a úprimnosť, tým väčšia je aj naša túžba prijať Máriu za svoju matku. A práve o to by sme sa mali snažiť. Veď ten, kto prijíma Máriu za svoju matku, ten spolu s ňou vždy prijíma aj Krista, zdroj svätosti, lásky a večného šťastia. Panna Mária, buď vždy našou matkou!

o. Rastislav (farár)

Svätý hieromučeník Patrik, pruský biskup, a spoločníci (19. máj)

Keď sa spomenie svätý Patrik, asi väčšine ľudí príde na myseľ muž, ktorý sa preslávil v piatom storočí misionárskou prácou na území Írska. Jestvuje však prinajmenšom ešte jeden svätec tohto mena: pruský biskup, ktorý žil pravdepodobne v treťom storočí a spolu s tromi kňazmi zomrel mučeníckou smrťou. Prvý uvedený svätec zohral dôležitú úlohu v dejinách cirkvi latinskej tradície, preto sa uvádza v rímskokatolíckom liturgickom kalendári, druhý

ovplyvnil život cirkví konštantínopolskej tradície, preto sa uvádza v gréckokatolíckom liturgickom kalendári. Teraz sa budeme venovať tomu z nich, ktorého pamiatku nachádzame v našom bohoslužobnom kalendári, pričom hodno spomenúť, že dané meno pochádza z latinského slova „patricius“, označujúceho príslušníka niektorého zo starých rímskych rodov, teda šľachtica.

Svätý Patrik sa narodil na bližšie neznámom mieste pravdepodobne okolo roka 200 a neskôr sa stal biskupom mesta Prusa v oblasti Bitýnia, čiže v severnej časti Malej Ázie. Vzhľadom na prebiehajúce prenasledovanie kresťanov zo strany Rímskej ríše spočiatku ohlasoval evanjelium s veľkou obozretnosťou, no neskôr otvorene kritizoval pohanské kultúry, a tak mnohých priviedol k svetlu kresťanskej viery. Z uvedeného dôvodu bol zatknutý a spoločne s tromi kňazmi menom Akakios, Menandros a Polyainos bol predvedený na vypočúvanie pred Júliu, vládára danej oblasti. Keďže sa Július práve zberal do kúpeľov, rozhodol sa zobrať uvedených štyroch mužov spútaných železnými okovami so sebou a zaoberať sa nimi počas liečebného pobytu.

Po príchode na určené miesto priniesol Július obety pohanskému bohu lekárstva Eskulapovi a pohanským bohyniam uzdravovania známym pod spoločným pomenovaním Sotéria. Zasadol na súdny stolec, prikázal predviesť Patrika i jeho troch spoločníkov a povedal: „Hlupák, ktorý vzýva Krista a verí prázdnyh bájok, pozri, aká veľká je všemohúcnosť našich bohov! Pozri, akú silu uzdravovať darovali týmto prameňom na náš úžitok! A predovšetkým pochop, aká veľká je moc a obrovské je milosrdenstvo nášho otca Eskulapa! Ak chceš uniknúť putám i mučeniam a pokojne žiť vo svojej vlasti, padni pred ním, s poníženou prosbou sa mu pokloň a prines mu obeť.“ Svätý Patrik odpovedal vládarovi obširnou rečou, v ktorej mu vysvetlil kresťanský názor na stvorenie sveta, pričom používal terminológiu známu pohanskému svetu, aby jeho tvrdenia boli všetkým dobre zrozumiteľné.

Július najprv trepezlivo počúval a potom zareagoval slovami: „To znamená, že Stvoriteľom všetkých týchto vecí, o ktorých hovoríš, je váš Kristus?“ Patrik odpovedal: „Stvoriteľom všetkého je nepochybne Kristus, nik iný, veď je napísané: «Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo» (Jn 1, 3). A tiež: «Bohovia pohanov sú démoni, Pán však učinil nebesia»“ (Ž 95, 5 podľa gréckeho textu Septuaginta). Vladár sa ho znova spýtal: „Krista nazývaš Stvoriteľom nebies?“ Svätec mu odvetil: „Krista nazývam Stvoriteľom všetkého, pretože je napísané: «Lebo uvidím nebesia, diela tvojich prstov, mesiac a hviezdy, ktoré si ty založil»“ (Ž 8, 4 podľa gréckeho textu Septuaginta).

Na vládarovu otázku, či ho Kristus vyslobodí z vriacich prameňov, ak vydá príkaz hodiť ho tam, Patrik odpovedal: „Poznám silu svojho Krista a viem, že ma môže zachovať neporušeného a nedotknutého týmito vodami, ak bude chcieť... Nech však vedia všetci, ktorí teraz počúvajú moje slová, že tých, ktorí sa spolu s tebou klaňajú bezcitnému kameňu sťa Bohu, čaká večné mučenie v podzemnom neuhasiteľnom ohni a v najhlbšej priepasti“ (po grécky Tartaros). Vladár sa veľmi rozhneval, prikázal Patrika zbliecť a vrhnúť na miesto, z ktorého pramenila vriaca voda. Pri páde svätec zvolal: „Pane Ježišu Kriste, pomôž svojmu služobníkovi!“ Vyprsknuté kvapky vriacej vody spôsobili viacerým okolostojacim popáleniny, no Patrik v nej stál bez akejkoľvek ujmy a zveleboval Krista.

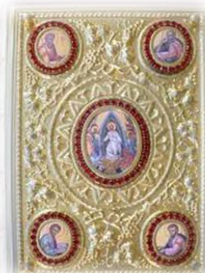
Vtedy bezmocný vládár prikázal vojakom, aby Patrika vytiahli a spolu s jeho tromi spoločníkmi sťali. Svätec sa krátko pomodlil, sklonil hlavu a zomrel mučeníckou smrťou. Vieme, že k tomu došlo 19. mája, paradoxne však nevieme, ktorého roku, no pravdepodobne 250.

Liturgické okienko II. časť

Obrad

Obrad je usporiadaný a zosúladený celok konvenčných gest a symbolov používaných istou spoločenskou skupinou, aby sa vyjadrila, zvýraznila a komunikovala vlastná symbolológia, t. j. vlastný pohľad na svet. Obrad je Cirkvou ustanovený poriadok verejných bohoslužieb. Je to vlastne katolicizmus taký, aký sa vyvinul v súlade s kultúrou a duchom určitých ľudí. Teda obrad nie je iba liturgiou, ako sa mnohí domnievajú. Skôr ide o komplexnú katolícku tradíciu, v ktorej sa odráža to, ako isté spoločenstvo veriacich vníma, vyjadruje a prežíva svoj život v rámci Kristovho mystického tela.

Svätá liturgia

Základný bohoslužobný obrad, ktorý je centrom kresťanského kultu. V mnohých východných tradíciách sa zamieňa za pojmy, ako sú obeta, žertva, posvätenie, tajomstvá, Eucharistia, lámanie chleba a iné. Ide ustavičnú obeť Novej zmluvy, ustanovenú Ježišom Kristom pri Poslednej večeri, keď ju konal nekrvavým spôsobom v predvečer krvavej obety na kríži a prikázal, aby ju apoštoli a ich nástupcovia konali na jeho pamiatku tým istým spôsobom. Je však potrebné uvedomiť si, že účelom liturgie nie je iba premeniť chlieb a víno, ale najmä premeniť seba osobne pre Ježiša Krista. Medzi najznámejšie liturgie na území Slovenska patria: Liturgia sv. Jána Zlatoústeho, Liturgia sv. Bazila Veľkého, Liturgia sv. Jakuba a Liturgia vopred posvätených darov. Základnú kostru svätej liturgie tvoria tri časti: Proskomidia (príprava chleba a vína), Liturgia slova (lámanie slova) a Liturgia Eucharistie (lámanie chleba).

Evanjelium

Bohoslužobná kniha, ktorá obsahuje text štyroch evanjelií. Nachádza sa na oltári a symbolizuje Krista, lebo obsahuje jeho náuku a zachytáva udalosti z jeho života na zemi. Bola napísaná medzi rokmi 40 – 90. Text každého evanjelia je rozdelený na perikopy (začala – cirkevnoslovansky). Pod perikopou rozumieme tú časť evanjelia, ktorú treba čítať počas bohoslužieb v dané dni. Evanjelium obsahuje 368 perikop.

Apoštol

Bohoslužobná kniha, ktorá zahŕňa Skutky apoštolov a listy sv. Petra, Pavla, Jakuba a Jána. Bola napísaná v rokoch 63 – 92. Začína sa čítať ustáleným poriadkom od sviatku Paschy a počas celého liturgického roku sa celý prečíta. Aj Apoštol je rozdelený na perikopy. Celkovo má 335 perikop.

o. Michal (kaplán)

Farské oznamy (13. máj)

❖ v stredu večer 16. mája máme posledný deň paschálneho obdobia, po sv. liturgii sa odnáša plaščenica z oltára do sakristie. Tým sa začíname opäť pozdravovať pozdravom Slava Isusu Christu - Slava i vo viki. Po sv. liturgii sa pomodlíme veľkú večiereň zo sviatku Nanebovstúpenia Pána.

❖ vo štvrtok 17. mája máme prikázaný sviatok Nanebovstúpenie Pána. Vo farskom chráme bude sv. liturgia ráno o 8.00 (osl.) a večer o 18.00 (sl.). Na Bani bude sv. liturgia o 16.00 hod.

❖ v nedeľu 20. mája bude pri sv. liturgiách naša farská zbierka

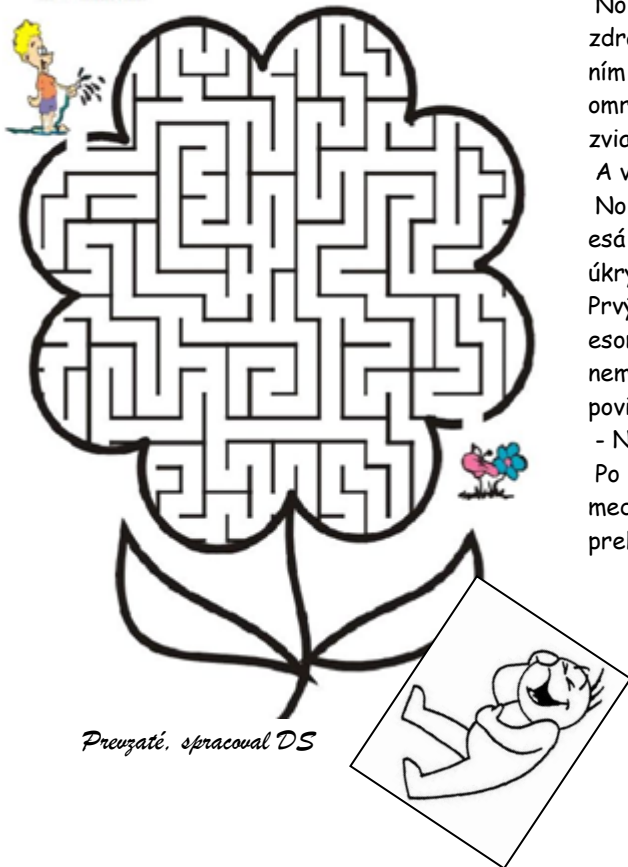
❖ v sobotu 26. mája organizujeme púť do Sanktuária Božieho milosrdenstva. Tak ako po minulé roky, je to veľká púť celej našej gréckokatolíckej cirkvi, preto pozývame všetkých k účasti na tejto púti. Nahlasovať sa dá do stredy 23. mája v sakristii chrámu.

❖ v nedeľu 27. mája máme sviatok Zoslania Svätého Ducha. Sv. liturgie budú o 8.00 (cirkevnoslov.) a o 10.00 (slovensky) na Bani o 10.00 hod. Pri všetkých sv. liturgiách bude myrovanie.

Zábavné okienko

- vonku máme horúco. Tak je tu pre Teba malá úloha:

Nájdí cestičku, ktorou poputuje vodička ku kvetinkám.

Prevzaté, spracoval DS

Viete, ako chytíte jeleňa?

No, nalákate ho na kus syra, zdrapíte ho za parohy a poriadne s ním zatočíte. Jeleň ostane omráčený a potom ho jednoducho zviažete.

A viete, ako chytíte medveďa?

No, zoberte si karty, do vrečka 2 esá a vyberte sa do medveďieho úkrytu. Pozvite ho na partičku očka. Prvýkrát ťahajte kartu vy a spolu s esom ju vyložte na stôl, aj keď nemáte očko. Medveď nechápe a povie:

- No tak toto nepochopím.

Po druhýkrát si berie kartu medveď, vyloží ju a vy ju prekryjete esom. Medveď na to povie:

- A som z toho jeleň.

No a teraz je to ľahké. Ved' jeleňa už viete chytiť' 😊))))))

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

